

ПРИРОДНІ БАРВНИКИ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ

Лисенко Ю.С., Бєлінська А.П., Анан'єва В.В.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Виробництво безалкогольних напоїв складно уявити без використання барвників як натуральних (хлорофіли, каротиноїди в вододиспергуємій формі, екстракт аннато), так і синтетичних (тартразин, кармуазин). Додавання в напій певного барвника підкреслює його індивідуальність та покращує зовнішній вигляд. Однак варто зауважити, що використання синтетичних барвників загрожує наступними наслідками: подразнення стінок шлунка, виникнення алергічних реакцій і т.і. У наш час використання натуральних барвників актуально, так як вони не тільки покращують колір, але й мають певну біологічну активність. У зв'язку з обмеженою доступністю ряду натуральних барвників їх недоліком є дорожнеча. Тому актуальним є пошук шляхів виділення природних барвників з доступної та дешевої сировини.

Метою дослідження є аналіз відомих способів виділення природних барвників з відходів виноробства та сокового виробництва, а також пошук найбільш ефективного та рентабельного з них в умовах вітчизняного виробництва натуральних харчових барвників.

Відомо, що з відходів виробництва вин і соків (виноградні, сливові вішневі вичавки, ягоди бузини, чорниці, малини, журавлини та ін.) можна отримати відносно дешеві і ефективні концентрати антоціанів, які доцільно використовувати в якості барвника. В природних умовах антоціани служать для привернення запилюючих комах, надаючи яскравий колір рослинам і квітам, а також для їх захисту від ультрафіолету. Ці речовини цінні не тільки яскравим кольором, а й антиоксидантною активністю, яка відіграє важливу роль в профілактиці і боротьбі з серцево-судинними та онкологічними захворюваннями, остеопорозом і діабетом [1].

На основі аналітичних та експериментальних даних обрано методику для отримання екстракту антоціанів з вичавок сливи. В якості екстрагенту використано 2%-вий водний розчин лимонної кислоти. Екстракцію проводили за температури 35-45 °С протягом 4 годин, потім витяжку зливали і операцію повторювали. Об'єднаний екстракт концентрували під вакуумом до вмісту сухих речовин 30-40 %. Вихід продукту становив 18-20 %.

За результатами вищевикладеного, можна рекомендувати використання екстракту антоціанів, отриманого з вичавок сливи, в технології безалкогольних напоїв. Даний барвник при підвищенні рН більш 4,5 змінює колір, але з огляду на те що безалкогольні напої мають кислу рН середовища, барвник буде мати стабільний колір в діапазоні від рожевого до темно фіолетового в залежності від концентрації.

Література:

1. Ковальов В.М. Фармакогнозія з основами біохімії рослин: підручник / В.М. Ковальов, О.І. Павлій, Т.І. Ісакова. – Х.: «Прапор», вид-во НФаУ, – 2000. – 51 с.